

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Π.Ε.
ΤΜΗΜΑ Γ' ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητας

Αθήνα, 20-12-2013

Αρ. Πρωτοκόλλου : Φ.7/929/ 196238 /Γ1

Ταχ. Δ/ση : Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 15180 – Μαρούσι
Ιστοσελίδα : <http://www.minedu.gov.gr>
Email : spudonpe@minedu.gov.gr
Πληροφορίες : Σ. Λαπατά
Τηλέφωνο : 210 344 2247
FAX : 210 344 3354

ΠΡΟΣ: Όπως Πίνακας Αποδεκτών

**ΘΕΜΑ : «Ενημέρωση των εκπαιδευτικών σχετικά με την επιληψία και τις πρώτες βοήθειες
στον σχολικό χώρο»**

Σας γνωρίζουμε ότι το Ειδικό Ιατρείο Επιληψίας, της Νευρολογικής Κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Αθηνών, «Γεώργιος Γεννηματάς», με την από 4-12-13 επιστολή του προς το γραφείο του κ. Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, μας ενημερώνει σχετικά με την επιληψία και προτείνει πρώτες βοήθειες αναφορικά με αυτήν, τις οποίες δύνανται να προσφέρουν οι εκπαιδευτικοί στους χώρους εντός των σχολικών μονάδων.

Η επιληψία, με τις διάφορες μορφές της, είναι μία αρκετά συχνή διαταραχή του εγκεφάλου που αφορά σε 100.000 ασθενείς στην Ελλάδα και εκδηλώνεται συχνά για πρώτη φορά στην παιδική και εφηβική ηλικία.

Για τον λόγο αυτό κρίνεται πολύ σημαντική η ενημέρωση των εκπαιδευτικών περί των εκδηλώσεων της νόσου, καθώς πολύ συχνά η πρώτη εκδήλωση μπορεί να παρουσιαστεί σε ένα παιδί που «αφαιρείται» στο μάθημα.

Επιληψία και πρώτες βοήθειες

Η επιληψία, σύμφωνα με το ανωτέρω ειδικό ιατρείο, ορίζεται ως μία συχνή νόσος του εγκεφάλου που μπορεί να προέρχεται από ενδοκρανιακές ή εξωκρανιακές αιτίες. Χαρακτηρίζεται από επεισόδια τα οποία τείνουν να είναι επαναλαμβανόμενα και στα οποία υπάρχει διαταραχή στην κίνηση, στην αίσθηση, στη συμπεριφορά και στη συνείδηση.

Η ενημέρωση πρωτίστως αφορά στις πρώτες βοήθειες κατά τη διάρκεια της επιληπτικής κρίσης στο σχολείο, αλλά και στη διαχείριση της κρίσης και των επιπλοκών της (ψυχολογικών, στάση των συμμαθητών απέναντι στον πάσχοντα, ειδική μεταχείριση του παιδιού στην τάξη).

Παράγοντες εμφάνισης κρίσης

- i. Έλλειψη ύπνου ή τροφής
- ii. Συναισθηματικό stress (πλήξη ή υπερδιέγερση)
- iii. Μείωση ή διακοπή της φαρμακευτικής δΟΣολογίας
- iv. Υψηλή θερμοκρασία, πυρετός
- v. Ορμονικές μεταβολές
- vi. Εναλλασσόμενα φωτεινά ερεθίσματα (flashing lights)
- vii. Ναρκωτικά, αλκοόλ, αλληλεπίδραση με άλλα φάρμακα

Τύποι προσβολών

- A. Τονικοκλονικές κρίσεις
- B. Παιδικές αφαιρέσεις
- Γ. Απλές εστιακές κρίσεις
- Δ. Σύνθετες εστιακές κρίσεις
- E. Status epilepticus (επιληπτική κατάσταση)

Εμφανή συμπτώματα στο σχολείο

Ο γονέας του μαθητή ενημερώνεται από τον εκπαιδευτικό σε περίπτωση που ο μαθητής παρουσιάζει:

- Απόσπαση προσοχής
- Γρήγορη κόπωση
- Βραδύτητα στην εκτέλεση εντολών

Αντιμετώπιση μιας τονικοκλονικής κρίσης

Όταν ένας μαθητής παρουσιάσει μία τονικοκλονική κρίση στο χώρο του σχολείου, παρακαλείστε όπως, ακολουθείτε τα παρακάτω:

- Διατηρείτε την ψυχραιμία σας
- Φροντίζετε οι άλλοι μαθητές να απομακρυνθούν ήσυχα από την τάξη ή να μη συγκεντρωθούν γύρω από τον προσβαλλόμενο μαθητή
- Δεν μετακινείτε τον μαθητή από το σημείο πτώσης
- Επιβεβαιώνετε την ασφάλεια του μαθητή καθαρίζοντας τον γύρω από αυτόν χώρο(π.χ. σπασμένα γυαλιά)
- Τοποθετείτε κάτι μαλακό κάτω από το κεφάλι του μαθητή (π.χ. ένα μαξιλάρι ή ένα ρούχο)
- Ξεσφίγγετε κάθε ρούχο που τον πιέζει στον λαιμό
- Δεν εμποδίζετε τις κινήσεις του μαθητή κατά την ώρα της κρίσης και δεν τοποθετείτε **τίποτε** στο στόμα του (το τελευταίο είναι πολύ σημαντικό: ΔΕΝ «ΚΑΤΑΓΙΝΕΤΑΙ Η ΓΛΩΣΣΑ» στη διάρκεια της κρίσης)
- Όταν η κρίση έχει τελειώσει, βάζετε τον μαθητή σε θέση ανάρρωσης (τον γυρίζεται στο πλάι) για να διατηρηθεί ο αεραγωγός ανοιχτός
- Μένετε μαζί με τον μαθητή έως ότου είσαστε σίγουροι ότι αυτός έχει συνέλθει εντελώς. Μόνο αν η κρίση κρατήσει περισσότερο από 5' καλείτε το ΕΚΑΒ (τηλ. 166)
- Ενθαρρύνεται τον μαθητή και του εξηγείτε ότι η κρίση τελείωσε και είναι ασφαλής

Παρακαλούνται όλοι οι εκπαιδευτικοί των Σχολικών μονάδων να ενημερωθούν ενυπόγραφα.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ

Εσωτερική Διανομή:

- 1.Γραφείο κ.Υφυπουργού
(Υπόψη κ.Δ/ντή Γραφ. Υφυπουργού)(Σχετικό ΦΕΣ 4479/4-12-2013)
- 2.Δ/νση Σπουδών Π.Ε. Τμήμα Γ'

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ (ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ)

1. Περιφερειακές Δ/νσεις Π.Ε. & Δ.Ε. της χώρας (έδρες τους)
2. Προϊσταμένους Παιδαγωγικής & Επιστημονικής Καθοδήγησης
(μέσω Περιφ. Δ/νσεων Π.Ε. & Δ.Ε.)
3. Σχολικούς Συμβούλους Π.Α. & Δημ. Εκπ/σης.
(μέσω Δ/νσεων Π.Ε.)
4. Δ/νσεις Π.Ε. της χώρας (έδρες τους)
5. Δημόσια & Ιδιωτικά Δημ. Σχολεία & Νηπ/γεία της χώρας
(μέσω Δ/νσεων Π.Ε.)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ (ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ)

Υπουργείο Υγείας
Εθνικό Σύστημα Υγείας Α' Υ.ΠΕ. Αττικής
Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών «ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ»
Νευρολογική Κλινική – Ειδικό Ιατρείο Επιληψίας
Λεωφόρος Μεσογείων 154
115 27 Χολαργός